

การศึกษาการพูดออกตัวในประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

A STUDY OF HEDGING IN NATIONAL COUNCIL FOR PEACE AND ORDER'S ANNOUNCEMENTS

ชนพร เจริญใจ¹

¹ สังกัดภาควิชาภาษาศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล (nuan_t@hotmail.com)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นบทความในวิทยานิพนธ์เพื่อประกอบการสำเร็จการศึกษา มีจุดประสงค์ในการศึกษากลวิธีในการพูดออกตัวของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในช่วงรัฐบาลรักษาการ ซึ่งได้ออกประกาศทั้งสิ้น 122 ฉบับ โดยประยุกต์ทฤษฎีการพูดออกตัว (Hedging of the Maxims) ของ George Yule (1996) มาวิเคราะห์กลวิธีการพูดออกตัวในประกาศ พร้อมทั้งศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์และความถี่ที่ปรากฏการใช้ในการพูดออกตัวในประกาศของคสช. ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า การพูดออกตัวในประกาศนั้นพบ 3 หลักกลวิธีจากทั้งหมด 4 หลักด้วยกัน และมีความหลากหลายถึง 15 กลวิธีย่อย นอกจากนี้ยังพบว่า คสช. มีการเลือกใช้คำทางไวยากรณ์ต่าง ๆ เช่น คำนาม คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ และสมุหนาม ความถี่พบว่ามีการใช้การพูดออกตัวเชิงคุณภาพมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้คำมาลา (modalities) และใช้คำสรรพนามอนบุรุษ ซึ่งรวมไปถึงการละประธานในประโยค ทั้งนี้ ในด้านการพูดออกตัวในลักษณะคำทางไวยากรณ์นั้น พบว่ามีการใช้คำช่วยกริยา คำวิเศษณ์ และคำนามมากที่สุดตามลำดับ

คำสำคัญ: การพูดออกตัว, ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ, หลักการพูดออกตัว

ABSTRACT

This article is a thesis study for graduation fulfillment which is concerned the use of hedging in announcements issued by the National Council for Peace and Order (NCPO). Within the period of caretaker government, there are 122 announcements published by the NCPO in total. Hedging of the Maxims, adapted by George Yule (1996) will be applied in this study. This study is aimed to investigate the hedging strategies used in announcements, define their grammatical features, and count all occurring frequency. According to the analysis, it reveals that the NCPO hedged in their announcement with 3 out of 4 maxims. The variety of such can be sorted into 15 sub-strategies. Aside from the perspective of hedging of the maxims, the results are also found that there are diversities of grammatical features such as nouns, auxiliary verbs, adverbs, and collective nouns. With the frequencies found, the NCPO tended to hedge with the Maxim of Quality the most often especially modalities and impersonality, which includes subject omission. For grammatical features, the most frequent strategies used were auxiliary verbs, adverbs, and nouns, orderly.

Keywords: Hedging, The National Council for Peace and Order's Announcements, Hedging of the Maxims

1. บทนำ

ภาษานับเป็นเครื่องมือสำคัญที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกคนต้องใช้เพื่อติดต่อสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดหรือความรู้ต่าง ๆ ต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน-อ่าน หรือการส่งสัญญาณต่าง ๆ เช่น ภาษามือ การแสดงออกทางสีหน้า รวมถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารทั่วไปและทางกฎหมาย ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร (2551) เชื่อว่าทุกคำพูดที่เราใช้ในชีวิตประจำวันนั้นมีความเป็นการเมืองอยู่ในตัว ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ ทั้งนี้ ในการสื่อสารกันนั้น พบทั้งการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ผู้ส่งสารสามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ผู้รับสารได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตรงไปตรงมา และผู้รับสารเองก็สามารถเข้าใจสารนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ปราศจากการตีความคลาดเคลื่อน และการสื่อสารที่ไม่สำเร็จ เช่น ผู้ส่งสารไม่สามารถถ่ายทอดใจความได้อย่างครบถ้วน หรืออาจมีความกำกวมที่ผู้รับสารต้องตีความเอง เป็นต้น ซึ่งที่กล่าวมาข้างต้นนั้นนับเป็นธรรมชาติของภาษา และหนึ่งในธรรมชาติของภาษาที่จะกล่าวในที่นี้คือ การพูดออกตัว (hedge)

การพูดออกตัว เป็นลักษณะพิเศษและธรรมชาติของภาษาอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นตามบริบทและพบในทุกภาษา ซึ่งก็อาจปรากฏจากวจนลีลาของปัจเจกบุคคลก็ได้ (Alonso, Alonso, & Mariñas, 2012) โดยเฉพาะภาษาพูดที่มีการโต้ตอบของกลุ่มสนทนา อาจพบเป็นคำ วลี ประโยค หรือทั้งอนุประโยคก็ได้ ซึ่งการพูดออกตัวนั้นเป็นได้ทั้งการแสดงออกถึงความไม่มั่นใจหรือการแสดงออกถึงความสุภาพ (Brown & Levinson, 1978) ของผู้พูดผ่านการใช้ภาษาในลักษณะที่ไม่ตรงไปตรงมา ไม่จำเพาะเจาะจงเพื่อลดระดับน้ำหนักของคำพูดที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการพูดสิ่งนั้นออกไป ทั้งนี้ การพูดออกตัวจะไม่มีผลใด ๆ ต่อประพจน์หรือค่าความจริง (propositional truth) ในถ้อยคำนั้น ๆ เช่น “วันนี้ฝนน่าจะตก” เปรียบกับ “วันนี้ฝนตก” เมื่อมีการใช้ “น่าจะ” ทำให้การตีความของประโยคแรกสามารถตีความได้ทั้งฝนตกอย่างแน่แท้หรือฝนอาจจะไม่ตกเลยก็ได้ เนื่องจาก “น่าจะ” แสดงระดับของความเป็นไปได้ จึงนับได้ว่า คำ ๆ นี้เป็นหนึ่งการพูดออกตัวที่บ่งว่าผู้พูดไม่มั่นใจหรือลดระดับของผลกระทบ ไม่ว่าจะฝนจะตกหรือไม่ก็ตาม ผู้พูดก็มิได้พูดสิ่งใดผิด

หลักการพูดออกตัว หรือ Hedging of the Maxims นั้นเป็นแนวคิดที่ George Yule (1996) ได้ประยุกต์แยกออกมาจาก Cooperative Principle ของ Paul Grice (1975) ซึ่งแรกเริ่มมาจากทฤษฎีคณิตศาสตร์ Fuzzy Set ของ Zadeh (1965) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า ระหว่างตัวเลข 0 และ 1 นั้นมีจำนวนอนันต์อยู่ กล่าวคือ มีกลุ่มตัวเลขเช่น 0.00001, 0.32, 0.90001 ที่มีค่าระหว่าง 0-1 อยู่ ต่อมา Weinreich (1966) ได้ให้ความสนใจกับกลุ่มที่มีลักษณะที่มีความหมายในแต่ละบริบทที่เสริมให้ผู้ฟังสามารถร่วมตีความได้ตามมุมมองและประสบการณ์ของแต่ละคน กระนั้น Weinreich ยังไม่ได้นำเสนอเป็นแนวคิดหรือทฤษฎี เพียงแต่เรียกค่าที่มีลักษณะพิเศษเช่นนี้ว่า metalinguistic operators ใช้อย่างคร่าว ๆ Lakoff (1966) ได้ประยุกต์ทฤษฎี Fuzzy Sets เข้ากับอรรถศาสตร์ (Semantic) โดยสนใจศึกษาคำกลุ่มที่มีค่าสมาชิกในกลุ่ม (membership) เช่น ความหมายของนก อาจนับได้ว่าค้างคาว ไก่ มีลักษณะร่วมของความเป็นสมาชิกในกลุ่มนก ในขณะที่ตัวไม่ใช่ เนื่องจากไม่มีปีกและไม่สามารถบินได้ นอกจากการศึกษาค่าสมาชิกของคำกลุ่มนี้แล้ว Lakoff ยังสนใจในคำกลุ่ม well umm like will can -ish (เช่น reddish, boyish เป็นต้น) และเรียกคำกลุ่มนี้ว่า Hedge (การพูดออกตัว บ้างก็ว่าคำเบี่ยงบัง ฯลฯ) ในระหว่างที่มีการศึกษาคำกลุ่มนี้เฉพาะในแวดวงของอรรถศาสตร์นั้น อีกทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ Hedging of the Maxims ก็คือ Cooperative Principle ซึ่งทฤษฎีนี้ของ Grice (1975) นั้น มีความเชื่อว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ผู้ร่วมสนทนา (interlocutors) ต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่กำลังสนทนาร่วมกัน และจะต้องมีคุณสมบัติ 4 หลักในการสื่อสาร นั่นคือ หลักคุณภาพ (ไม่โกหกหรือพูดสิ่งใดโดยที่ไม่มี

หลักฐานประกอบ) หลักปริมาณ (ไม่ให้ข้อมูลมากเกินไป) หลักความสัมพันธ์ (สื่อสารกันในหัวข้อสนทนาเดียวกัน) และหลักวิธีการ (หลีกเลี่ยงภาษาที่ไม่ชัดเจน เข้าใจยาก หรือกำกวม และมีความกระชับ เป็นลำดับ) ทว่า Yule (1996) พบว่าในธรรมชาติของมนุษย์นั้น การสื่อสารมิได้จำกัดเพียง จริง หรือ เท็จ ใช่ หรือ ไม่ใช่ แต่มีบางสิ่งที่คั่นกลางและเว้นที่ให้ผู้รับสารตีความเองในขณะเดียวกันก็ช่วยป้องกันผู้ส่งสารจากการให้ข้อมูลที่อาจผิดในอนาคต ซึ่งค่อนข้างแย้งกับแนวคิดเบื้องต้นของ Grice (1975) นั่นคือ การพูดออกตัว เช่น อาจจะ น่าจะ เป็นไปได้ Yule (1996) จึงได้นำแนวคิดการศึกษาของ Lakoff (1966) มาผสานกับทฤษฎีของ Grice (1975) จึงเป็นแนวคิด Hedging of the Maxims นี้ขึ้นมา

การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นสนใจที่จะศึกษากลวิธีการพูดออกตัวในสัมพันธสารทางการเมือง โดยเฉพาะประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งมีความเป็นทางการสูงและเป็นการสื่อสารทางการเมืองเชิงเดี่ยว (political monologue) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นประกาศของ คสช. ขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐบาลรักษาการ ซึ่งนับตั้งแต่วันแรกของการดำรงตำแหน่งหลังจากการปฏิวัติในวันที่ 22 พฤษภาคม ถึงวันสุดท้ายของการดำรงตำแหน่งในฐานะรัฐบาลรักษาการในวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2557 รวมประกาศทั้งสิ้นเป็น 122 ฉบับ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษากลวิธีการพูดออกตัวที่ใช้ในประกาศของ คสช.
- 2.2 เพื่อศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์การพูดออกตัวในประกาศของ คสช.
- 2.3 เพื่อศึกษาความถี่ในการพูดออกตัวที่ปรากฏในประกาศของ คสช.

3. การดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ที่มุ่งเน้นศึกษาลักษณะการพูดออกตัวที่ปรากฏในประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ข้อมูลในการวิจัย ข้อมูลในการศึกษานี้เป็นประกาศทั้ง 122 ฉบับจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติในฐานะที่เป็นรัฐบาลรักษาการ ซึ่งนับตั้งแต่วันที่ 22 มิถุนายน ซึ่งเป็นวันแรกของการทำรัฐประหาร จนถึงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นนายกรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ คำสั่งการให้สัมภามณจะไม่อยู่ในความขอบเขตของการศึกษานี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษานี้ทั้ง 122 ฉบับจะถูกเก็บรวบรวมจากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (<http://library2.parliament.go.th/library/home.html>)

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษานี้จะใช้แนวคิดหลักการพูดออกตัว (Hedging of the Maxims) ของ George Yule (1996) โดยใช้วิเคราะห์เฉพาะส่วนเนื้อหาของประกาศเท่านั้น เชนท์ที่ใช้คือ คำ วลี หรือประโยคที่แสดงถึงความไม่มั่นใจ การไม่ชี้ชัด หรือการเลี่ยงผลกระทบของผู้พูด ทั้งนี้ เมื่อได้ผลการศึกษาจากแนวคิดดังกล่าวแล้ว ผลที่ได้จะนำมาศึกษาลักษณะทางไวยากรณ์

4. ผลการวิจัย

4.1 กลวิธีการพูดออกตัวที่ใช้ในประกาศของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คสช. ได้ใช้ทุกกลวิธีการพูดออกตัวซึ่งมีทั้งหมด 3 หลักด้วยกัน นั่นคือ หลักคุณภาพ หลักปริมาณ และหลักวิธีการ (Hedging Maxim of Manner) หลักการพูดออกตัวแรกคือการพูดออกตามหลักคุณภาพ พบกลวิธีย่อยทั้งสิ้น 8 หลักด้วยกัน คือ การใช้คำสรรพนามบุรุษ (เช่น บุคคลใด การพูดในนามขององค์กร รวมทั้ง การละประธานของประโยค) คำมาลา (modalities เช่น อาจ สามารถ) ซึ่งรวมไปถึงการแสดงความรู้สึกริขิตของผู้พูด (เช่น เห็นสมควรกำหนด จำเป็นต้องกำหนด) ส่วนขยาย (modifiers เช่น เกินความจำเป็น อย่างพอเพียง อย่างต่อเนื่อง) เงื่อนไข (conditions) สมมติฐานที่ยกผลประโยจน์ (to-clauses เช่น ตัวอย่างประโยค “เพื่อ” ตามด้วยคำสั่ง ตามข้างต้น) แนวโน้ม (tendencies เช่น เหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัว) การกล่าวอ้างถึงสิ่งต่าง ๆ (References) ซึ่งพบกลวิธีย่อย 5 นั่นคือ การอ้างประกาศก่อนหน้า (ตามที่ได้มีประกาศฉบับ 17/2557 เรื่อง...) การเอ่ยถึงสิ่งอุปติ (เช่น ด้วยปรากฏว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีพฤติกรรมในการติดตามทวงถามหนี้จากชาวต่างชาติไม่เป็นธรรม ด้วยปรากฏว่ายังมีบุคคลที่มีรายชื่อตามคำสั่งของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติยังไม่มารายงานตัว) การเอ่ยถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (เช่น ตามสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติได้เข้ายึดอำนาจการปกครอง) การอ้างถึงกฎหมายแบบเจาะจง (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)...) และการอ้างถึงกฎหมายแบบไม่เจาะจง (โดยที่มีกฎหมายบางฉบับได้บัญญัติไว้ถึงอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี) และการใช้วัจนกรรมกรให้คำสัญญา (Speech Act of Promising เช่น คณะกรรมการความสงบจะให้ความคุ้มครอง)

ในด้านการพูดออกตัวตามหลักปริมาณนั้นพบ 4 กลวิธีย่อย คือ การให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน (เช่น กฎหมายบางฉบับปรับไม่เกิน 20,00 บาท) และการใช้รูปแบบมากกว่าหรือเทียบเท่า (More or Less Forms เช่น ผู้บริหารระดับสูงหรือเทียบเท่าข้าราชการตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษ หรือระดับ 8 หรือเทียบเท่าขึ้นไป) รูปแบบการเลือก (A or B forms เช่น จำคุก x ปี หรือ ปรับ y บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ) ช่วง (ranges เช่น ข้อความเชิงปลุกระดม ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน สลื้อทแมชชีนหรือเครื่องเล่นที่คล้ายกัน)

และหลักการพูดออกตัวหลักที่ 3 หรือ หลักวิธีการนั้น พบการใช้กลวิธีย่อย 3 กลวิธี นั่นคือ การไม่ระบุช่วงเวลา (ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป เป็นการชั่วคราว หรือ ใช้ไปพลาง เป็นต้น) การไม่ระบุการกระทำ (ให้รายงานให้ผู้บังคับหน่วยทหารในพื้นที่ใกล้เคียงทราบเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป) และการไม่ระบุเหตุการณ์ (จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง หรือจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง)

4.2 กลวิธีการพูดออกตัวตามลักษณะคำทางไวยากรณ์

ผลการศึกษาพบว่ามีความหลากหลายในการเลือกใช้คำทางไวยากรณ์ถึง 7 ชนิดด้วยกัน อาทิ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำช่วยความกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ และคำสมุหนาม ในการศึกษานี้พบคำนามที่ใช้ในประกาศของ คสช. เพียงคำเดียวคือคำว่า แนวโน้ม นอกนั้นจะเป็นคำนามที่ใช้แทนคำสรรพนามบุรุษที่ 1 คือการใช้ชื่อขององค์กรและตำแหน่งหัวหน้าขององค์กรเช่น คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ และหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ คำกริยาที่พบในการศึกษานี้ เช่น ส่อ เห็นสมควร และคล้าย คำช่วยคำกริยา เช่น อาจ สามารถ และน่าจะ คำคุณศัพท์ เช่น อื่น ใด ที่มีลักษณะ บาง หลาย และมาก ทั้งนี้ยังพบการใช้ไม้มกเพื่อขยายหรือเน้นความหมายให้กว้างขึ้น เช่น อื่น ๆ ใด ๆ และต่าง ๆ เป็นต้น คำวิเศษณ์ที่

พบในการศึกษานี้ค่อนข้างหลากหลาย เช่น ไม่เกิน(ตามบริบท ปรับไม่เกิน 20,000 บาท จำคุกไม่เกิน 2 ปี เป็นต้น) เท่าที่
จำเป็น โดยรวม เกินขีดความสามารถ ก็ได้ และโดยอนุโลม เป็นต้น และสุดท้าย คำสมุหนาม อาทิ กลุ่มและคณะ เป็นต้น

4.3 ความถี่ของการพูดออกตัวของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ปรากฏในประกาศ

จากการศึกษาความถี่ของการปรากฏการพูดออกตัวในประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติพบว่า 1. ในการ
พูดออกตัวที่ปรากฏในประกาศ พบว่า คสช. ใช้หลักคุณภาพในการพูดออกตัวบ่อยที่สุด รองลงมาเป็นหลักปริมาณ วิธีการ
และความสัมพันธ์ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่ในการพูดออกตัวในระดับประโยคที่ปรากฏในประกาศ

หลักการพูดออกตัว	กลวิธีย่อย	ความถี่
หลักคุณภาพ	การใช้คำสรรพนามบุรุษที่สามแบบไม่เจาะจง (Impersonal Agents)	313
	คำมาลา (Modalities)	394
	ส่วนขยาย (Modifiers)	38
	เงื่อนไข (Conditional Statements)	106
	สมมติฐานที่ยกผลประโยจน์ (To-clauses)	138
	แนวโน้ม (Tendencies)	16
	การกล่าวอ้างถึงสิ่งต่าง ๆ (References)	171
	วาทกรรมการให้คำสัญญา (Speech Act of Promising)	6
	1182	
หลักปริมาณ	การให้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน (Imprecise Information)	115
	รูปแบบการเลือก (A or B forms)	72
	ช่วง (Ranges)	14
	การใช้รูปแบบมากกว่าหรือเทียบเท่า (More or Less Forms)	43
	244	
หลักวิธีการ	การไม่ระบุช่วงเวลา (Imprecise Durations)	149
	การไม่ระบุการกระทำ (Imprecise Actions)	3
	การไม่ระบุเหตุการณ์ (Imprecise Events)	38
	190	
รวมการพูดออกตัวในระดับประโยคที่ปรากฏในประกาศ		1718

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า คสช. ได้พูดออกตัวโดยเลือกใช้กลวิธีการใช้คำสรรพนามบุรุษ แทนตัวบ่อยที่สุด
รองลงมาคือการใช้คำมาลาต่าง ๆ ซึ่งพบทั้ง deontic (เช่น จำเป็น สมควร อาจ สามารถ เป็นต้น) และ epistemic (เช่น ปรากฏ
ว่า พบว่า เป็นต้น) ในขณะที่การใช้ประโยคประเภทเงื่อนไขและสมมติฐานที่ยกผลประโยจน์ To-clauses การใช้คำที่ให้
ข้อมูลไม่ชัดเจน เช่น อื่น ไต หรือ บาง การกล่าวอ้างถึงสิ่งต่าง ๆ และการไม่ระบุช่วงเวลาจะมีการเลือกใช้ในระดับกลาง

และการใช้วงนกรรมการให้คำสัญญา การเอ่ยถึงสิ่งอุปถัมภ์และการไม่ระบุการกระทำพบน้อยที่สุดในการปรากฏการเลือกใช้ การพูดออกตัวของ คสช.

และ 2. ผลการศึกษาของความถี่ในการเลือกใช้ตามลักษณะคำทางไวยากรณ์นั้น พบว่า คสช. มีการใช้คำสรรพนาม โดยเฉพาะคำสรรพนามบุรุษที่สามสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญ ตามด้วยคำช่วยคำกริยา และคำวิเศษณ์ ในขณะที่พบการใช้ คำกริยาและคำคุณศัพท์ลดน้อยลงมาก และแทบไม่ปรากฏการใช้คำสมุหนามและคำนามเมื่อเทียบกับการปรากฏการใช้คำ ประเภทอื่น ๆ รายละเอียดความถี่การปรากฏการเลือกใช้ตามลักษณะคำทางไวยากรณ์ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่ในการพูดออกตัวตามลักษณะคำทางไวยากรณ์

การพูดออกตัวตามลักษณะคำทางไวยากรณ์	ความถี่
คำนาม	4
คำกริยา	80
คำสรรพนาม (บุรุษที่ 3)	313
คำช่วยคำกริยา	271
คำคุณศัพท์	56
คำวิเศษณ์	267
สมุหนาม	11
รวมความถี่ในการพูดออกตัวตามลักษณะคำทางไวยากรณ์	1,002

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยซึ่งพบการพูดออกตัวโดยใช้องค์กรแทนสรรพนามหรือผู้กระทำนั้น น่าจะเป็นเพราะ คสช. เป็นผู้ประกาศในขณะเดียวกันก็เป็นผู้กระทำเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ การเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่สาม โดยเฉพาะการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เช่น ฉัน ผม นั้น สามารถช่วยเว้นระยะจากผู้ประกาศสู่ประชาชนได้ (Clemen, 1997) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรนี้ หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งจากกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทักรือ รวมถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การเลือกใช้ชื่อองค์กรแทนสรรพนามที่ระบุถึงตนเองจึงช่วยเว้นระยะ และลดความรุนแรงของสารที่จะส่งไปอีกด้วย นอกจากนี้ ตามการใช้หลักการพูดออกตัว (Hedging of the Maxims) นั้นพบว่า คสช. มิได้พูดออกตัวในหลักความสัมพันธ์ ซึ่งมีความเป็นไปได้ด้วยเหตุผลที่ว่าธรรมชาติของหนังสือราชการ หรือราชกิจจานุเบกษา (ซึ่งประกาศของ คสช. นับเป็นประเภทหนึ่งของหนังสือราชการ) นั้น มีรูปแบบที่ตายตัว นั่นคือ หน่วยงานหรือองค์กรที่ออกประกาศจะต้องกล่าวถึงเนื้อหาที่สอดคล้องกับชื่อหัวข้อเท่านั้น จึงทำให้ไม่ปรากฏการใช้คำในการเปลี่ยนหัวข้อในประกาศแต่อย่างใด

จากการศึกษาข้างพบอีกว่า คำว่า “บาง” สามารถเป็นการพูดออกตัวได้ทั้งหลักคุณภาพและปริมาณ เนื่องจากคำ ๆ นี้ มิได้บ่งชี้ใครหรือสิ่งใดเป็นพิเศษ เป็นการพูดอย่างกว้าง ๆ ในขณะเดียวกันก็มิได้บ่งชี้ถึงจำนวนที่ชี้ชัด (อมรา ประดิษฐ์รัฐสินธุ์, 2557) จึงซ้อนทับกับการพูดออกตัวในหลักของปริมาณ

นอกจากนี้ ด้วยความที่ประกาศเป็นเอกสารที่มีความเป็นทางการสูงและมีรูปแบบในการเขียนที่จำเพาะเจาะจง ทำให้การเริ่มต้นประกาศก่อนโยงเข้าสู่ใจความสำคัญว่าผู้ประกาศต้องการให้ผู้รับสารต้องประพฤติปฏิบัติตามเช่นไรปรากฏ

เป็นรูปแบบค่อนข้างตายตัว และผลการศึกษาวิจัยในรูปแบบการเริ่มต้นประกาศนี่ยังไม่เป็นที่สิ้นสุดว่าเป็นการพูดออกตัวหรือไม่

ในแง่ของความถี่ที่ปรากฏการใช้คำช่วยกริยา ในการศึกษาได้มุ่งเน้นเน้นการปรากฏจากการเกิดของคำช่วยที่กริยาที่มีหน้าที่ลดความรุนแรงของคำกริยา หรือคำช่วยกริยาที่บ่งถึงแนวโน้มของการกระทำ เนื่องจาก ลักษณะพิเศษของภาษาไทยคือเป็นภาษาคำโดด การประสมคำทั้งคำนามและคำกริยาจึงเป็นเรื่องปกติสามัญ จึงทำให้พบคำว่า “จะ” ปรากฏบ่อยครั้ง แต่ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นคำช่วยกริยาที่ลดความรุนแรงของคำกริยาหรือบ่งถึงแนวโน้มของการกระทำ หากแต่เป็นคำช่วยที่มีหน้าที่เชื่อมคำเพื่อเติมเต็ม เช่น “ห้ามบุคคลตามคำสั่งดังกล่าว เดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ” ซึ่งแตกต่างจาก “จะ” ที่ทำหน้าที่ลดความรุนแรงของคำกริยาหรือบ่งถึงแนวโน้มของการกระทำเช่นในประโยค “หากยังคงมีการดำเนินการอยู่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จะระงับการให้บริการโดยทันที”

จากการทบทวนวรรณกรรม Hyland (1996) พบว่าผู้เขียนงานวิจัยซึ่งเป็นผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ มักใช้การพูดออกตัวทุก ๆ 50 คำต่อครั้ง และ Skelton (1998) ก็พบว่านักเขียนงานวิชาการมักใช้การพูดออกตัวทุก 2-3 ประโยคต่อครั้ง ซึ่งผลการศึกษานี้ค่อนข้างสอดคล้องกับนักวิจัยทั้งสอง เนื่องด้วย การพูดออกตัวที่ปรากฏในประกาศของ คสช. นั้นพบว่ามีการใช้คำพูดออกตัวทุก 30.5 คำ นอกจากนี้ เมื่อเทียบผลการวิจัยกับ Jalilifar และ Alavi (2011) ซึ่งได้ศึกษาการพูดออกตัวที่ปรากฏในการสัมภาษณ์ของนักการเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ ได้สรุปว่า ยิ่งนักการเมืองมีตำแหน่งสูง ยิ่งพบว่าการพูดออกตัวน้อยลง ซึ่งเมื่อเทียบผลที่ได้ทั้งจาก Hyland (1996) และของ Jalilifar and Alavi (2011) แล้วพบว่า การพูดออกตัวของ คสช. ค่อนข้างแย้งกับผลการศึกษาของ Jalilifar and Alavi (2011) ซึ่งอาจได้รับผลมาจากสภาวะทางการเมืองที่ต้องการประนีประนอมมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ผลการวิจัยนี้จึงเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ช่วยยืนยันว่า การพูดออกตัวนั้นเป็นธรรมชาติของภาษาที่มนุษย์ใช้สื่อสารกัน ไม่ว่าจะเป็ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ภาษาทางการ กึ่งทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ตาม

หากมีผู้สนใจในการศึกษาการพูดออกตัวในภษาหน้า ผู้วิจัยงานศึกษานี้จึงขอแนะนำให้ศึกษาการพูดออกตัวในการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ซึ่งศึกษาทั้งคณะกรรมการสอบและผู้สอบป้องกันเอง หรือการพูดออกตัวในการหาเสียงของนักการเมือง หรือถ้าเป็นการเขียนหรือ Monologue ผู้วิจัยขอแนะนำให้ทำการศึกษารูปแบบการพูดออกตัวในเนื้อเพลง ทั้งนี้ จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมยังไม่มึนักวิจัยผู้ใดได้ริเริ่มการทำการศึกษารูปแบบการพูดออกตัวตามที่เสนอมาดังกล่าว

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่า การพูดออกตัวของ คสช. ในประกาศนั้น พบว่ามีหลายกลวิธีในการพูดป้องกันตนเองและเว้นพื้นที่ให้ผู้รับสารตีความเอง หลังจากที่ได้พิจารณาทุกวิธีต่าง ๆ ซึ่งมักจะมีทั้งคำ วลี หรืออนุประโยคที่บ่งถึงความไม่มั่นใจหรือลดทอนผลกระทบต่อผู้พูดไปประกาศ ทั้งนี้ ยังสามารถพบได้ว่ามีลักษณะคำทางไวยากรณ์ถึง 7 ชนิด โดยบางคำอาจมีการใช้อย่างแพร่หลายจนอาจไม่คิดว่าเป็นคำที่แสดงถึงการพูดออกตัว เช่น กลุ่มหรือ คณะ และบางคำที่ใช้เป็นเพียงส่วนเติมเต็มที่มีได้แสดงถึงความเป็นไปได้ในอนาคต เช่น คำว่า จะ เป็นต้น นอกจากนี้ การพูดออกตัวในประกาศนั้นปรากฏการพูดออกตัวตามหลักคุณภาพเป็นทางเลือกที่ คสช. ใช้บ่อยที่สุด โดยการใช้ชื่อองค์กรแทนผู้กระทำ ซึ่งนับเป็นวิธีการที่เว้นระยะผู้พูดกับผู้รับฟัง ทำให้ผลของการส่งสารนั้นบรรเทาลงเนื่องจากมีระยะของผู้ร่วมสนทนามากขึ้น (เมื่อเทียบกับการใช้สรรพนามแทนตัวว่า ฉัน ผม ซึ่งเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1) ซึ่งรองลงมาคือการใช้คำมาลา ซึ่งเป็นตัวขยายภาคการกระทำ ส่งผลให้ภาพรวมหรือความรู้สึกต่อการกระทำนั้นเบาบางลง (Aijmer, 1987) และมีคุณค่าในการปฏิบัติตามมากขึ้น ในด้านของลักษณะคำทางไวยากรณ์นั้น คำนามพบน้อย

สุด อาจเป็นไปได้ว่า คำนามคือสิ่งที่สะท้อนถึงรูปธรรมมากกว่านามธรรม ดังนั้น หากการใช้คำนามที่บ่งชี้ถึงความไม่มั่นใจของผู้พูด อาจเป็นข้อกังขาของประชาชนได้ว่าการบริหารประเทศ แม้จะชั่วคราว แต่ประชาชนอาจจะมีความรู้สึกว่ารัฐบาลรักษาการชุดนี้ไม่ได้มีสิทธิ์เพียงพอและไม่มีความเสถียรภาพที่ดีเท่าใดนัก

จากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอแนะนำผู้ที่สนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าของคณะรักษาความสงบ ทำการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาในประกาศฉบับภาษาไทย เทียบฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาความแตกต่างของการใช้ภาษาและวัฒนธรรมการพูดออกตัวของแต่ละภาษา

เอกสารอ้างอิง

- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร.(2551). *ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2557). ลักษณะสองหน้าของภาษาวิชาการ: ความแจ่มชัดกับการเบี่ยงเบนการเขียนภาษาวิชาการไทย. *โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง ภาษากับอำนาจ (Language and Power)*, หน้า 78-107. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aijmer, K. (1987). Discourse variation and hedging. *Costerus* 57:1-18
- Alonso, R.A., Alonso, M.A., & Mariñas, L.T. (2012). Hedging: An exploratory study of pragmatic transfer in nonnative English readers' rhetorical preferences. *Ibérica* 23: 47-64.
- Brown, P. & Levinson, S. (1978). Politeness Phenomena, in Goody, E, N. (ed.): Questions and Politeness. *Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press, 56-310.
- Clemen, G. (1997). The concept of hedging: Origins, approaches and definitions. In *Hedging and Discourse*, Markannen, R. & Schröder, H. (eds, 1998.), 80-97. Berlin: de Gruyter.
- Grice, H.P. (1975). Logic and Conversation. In *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*, P.Cole and J.L. Morgan (eds), 41-58. New York: Academic Press.
- Hyland, K. (1996). Nurturing hedges in the ESP curriculum. *System*. 24(4): 477-490.
- Jalilifar, A.R., & Alavi, M. (2011). Power and politics of language use: A survey of hedging devices in political interviews. *The Journal of Teaching Language Skills (JTLS)*. 3(3):43-66.
- Skelton, J. (1997). 'The representation of truth in academic medical writing'. *Applied Linguistics* 18(2): 121-140.
- Weinreich, U. (1966). On the semantic structure of English, in J. H. Greenberg (eds), *Universals of language*. (2nd eds, pp. 142-217). Cambridge, MA: MIT Press.
- Yule, G. (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Zadeh, L.A., & Klaua, D. (1965). Fuzzy sets. *Information and Control* 8: 338-353.